

KLASA VII

WYMAGANIA EDUKACYJNE JĘZYK POLSKI

Ocena końcowa jest wypadkową ocen częściowych, które uczeń otrzyma w ciągu roku szkolnego. Prezentowane poniżej kryteria ogólne dotyczą oceniania na koniec etapu edukacyjnego.

OCENA CELUJĄCA

Uczeń:

- 1) opanował **wiadomości i umiejętności** zapisane w podstawie programowej dla klasy VII
- 2) samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- 3) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować i interpretować je w sposób pogłębiony i wnikliwy, posługując się terminologią z podstawy programowej,
- 4) posługuje się bogatym i różnorodnym słownictwem oraz poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- 5) aktywnie uczestniczy w lekcjach (pełni funkcję asystenta nauczyciela) i zajęciach pozalekcyjnych,
- 6) z powodzeniem bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- 7) tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym,
- 8) odznacza się samodzielnością i dojrzałością sądów,
- 9) wzorowo wykonuje prace domowe i zadania dodatkowe,
- 10) współpracuje w zespole, często odgrywając rolę lidera,
- 11) wykorzystuje wiedzę, umiejętności i zdolności twórcze (kreatywność) przy odbiorze i analizie tekstów oraz tworzeniu wypowiedzi.

OCENA BARDZO DOBRA

Uczeń:

- 1) **opanował wiadomości i umiejętności** zapisane w podstawie programowej dla klasy VII
- 2) samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o znacznym stopniu trudności,
- 3) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, potrafi analizować je samodzielnie, podejmuje próby interpretacji,
- 4) posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem zarówno w mowie, jak i w piśmie,
- 5) aktywnie uczestniczy w lekcjach i zajęciach pozalekcyjnych,
- 6) bierze udział w konkursach tematycznie związanych z językiem polskim,
- 7) tworzy wypowiedzi pisemne zgodnie z wyznacznikami gatunkowymi, w większości poprawne pod względem kompozycji, spójności wypowiedzi, językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym
- 8) aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- 9) wykonuje prace domowe, często angażuje się w zadania dodatkowe.

OCENA DOBRA

Uczeń:

- 1) w **większości opanował wiadomości i umiejętności** zapisane w podstawie programowej dla klasy VII,
- 2) samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, a z pomocą nauczyciela – trudne,
- 3) czyta ze zrozumieniem teksty kultury przewidziane w programie, samodzielnie odnajduje w nich informacje,
- 4) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych, ortograficznych i stylistycznych,
- 5) bierze czynny udział w lekcji,
- 6) wykonuje prace domowe, czasem także nieobowiązkowe.

OCENA DOSTATECZNA

Uczeń:

- 1) **częściowo opanował wiadomości i umiejętności** zapisane w podstawie programowej dla klasy VII,
- 2) samodzielnie wykonuje tylko zadania łatwe; trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela,
- 3) odnajduje w tekście informacje podane wprost, rozumie dosłowne znaczenie większości wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- 4) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia błędy językowe, ortograficzne i stylistyczne; wypowiedzi cechuje ubogie słownictwo,
- 5) wypowiada się krótko, ale wypowiedź jest na ogół uporządkowana,

- 6) niekiedy popełnia rażące błędy językowe zakłócające komunikację,
- 7) rzadko aktywnie uczestniczy w lekcjach,
- 8) wykonuje obowiązkowe prace domowe, ale popełnia w nich błędy.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA

Uczeń:

- 1) **opanował w niewielkim stopniu umiejętności** zapisane w podstawie programowej,
- 2) większość zadań, nawet bardzo łatwych, wykonuje jedynie przy pomocy nauczyciela,
- 3) czyta niezbyt płynnie, niewłaściwie akcentuje wyrazy, nie stosuje odpowiedniej intonacji,
- 4) ma problemy z czytaniem tekstów kultury, ale podejmuje próby ich odbioru,
- 5) nie potrafi samodzielnie analizować i interpretować tekstów,
- 6) w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia rażące błędy utrudniające komunikację, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań,
- 7) nie jest aktywny na lekcjach, ale wykazuje chęć do pracy, stara się wykonywać polecenia nauczyciela,
- 8) pracuje niesystematycznie, wymaga stałej zachęty do pracy,
- 9) często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej, ale podejmuje próby.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Uczeń:

- 1) **nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w wiedzy i umiejętnościach** z zakresu podstawy programowej ,
- 2) ma kłopoty z techniką czytania,
- 3) nie odnajduje w tekście informacji podanych wprost, nie rozumie dosłownego znaczenia wielu wyrazów w tekstach dostosowanych do poziomu edukacyjnego,
- 4) nie wykonuje zadań ani poleceń nauczyciela,
- 5) wykazuje się niechęcią do nauki,
- 6) zaniedbuje wykonywanie prac domowych,
- 7) nie angażuje się w pracę grupy.

Zakres wiadomości i umiejętności zapisanych w podstawie programowej dla klasy VII

Kształcenie literackie i kulturowe

Uczeń:

- rozpoznaje **rodzaje literackie: epika, liryka i dramat**; określa **cechy charakterystyczne** dla poszczególnych rodzajów i przypisuje czytany utwór do odpowiedniego rodzaju
- wskazuje **elementy dramatu (rodzaj): akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog**
- rozróżnia **gatunki epiki, liryki i dramatu : nowela** (powtórzenie i uzupełnienie wiadomości), **opowiadanie** (powtórzenie), **fraszka, pieśń, sonet, satyra, ballada, komedia** – i wymienia ich podstawowe **cechy** oraz wskazuje **cechy gatunkowe czytanych utworów literackich**
- zna pojęcie **komizmu**, **rozpoznaje jego rodzaje w tekstach** oraz określa ich **funkcje**
- rozpoznaje w tekście literackim: **neologizm, eufemizm, inwokację, symbol, alegorię i określa ich funkcje**
- zna **pojęcie ironii**, rozpoznaje ją w tekstach oraz określa jej **funkcje**
- **określa** w poznawanych tekstach **problematykę egzystencjalną** i poddaje ją refleksji
- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich **odwołania do wartości uniwersalnych** związane z postawami etycznymi i dokonuje ich hierarchizacji
- wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne **konteksty, np. historycznoliteracki, kulturowy, biograficzny**
- **interpretuje** dzieła sztuki (**obraz, rzeźba, grafika, fotografia**)
- określa **wartości estetyczne** poznawanych tekstów kultury
- **znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej** (np. w filmach, komiksach, piosenkach) **nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych**
- wykorzystuje w interpretacji tekstów literackich **elementy wiedzy o historii i kulturze**
- wyszukuje w tekście potrzebne informacje oraz **cytuje odpowiednie fragmenty tekstu publicystycznego**
- **dostrzega różnice między literaturą piękną a publicystyką** i określa funkcje tych rodzajów piśmiennictwa

Kształcenie językowe

Uczeń:

- rozumie pojęcia **głoska, litera, sylaba**
- rozumie mechanizm **upodobnień fonetycznych, uproszczeń grup spółgłoskowych i utraty dźwięczności w wygłosie; rozumie rozbieżności między mową a pismem**
- wykorzystuje wiedzę o różnicach w **pisowni samogłosek ustnych i nosowych, spółgłosek twardych i miękkich, dźwięcznych i bezdźwięcznych (II.4.3)**
- **pisze poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosuje reguły pisowni**
- funkcjonalnie wykorzystuje **środki retoryczne** oraz rozumie ich oddziaływanie na odbiorcę
- rozumie pojęcie **akcent**; zna i **stosuje reguły akcentowania wyrazów**
- odróżnia **czasowniki dokonane od niedokonanych**, rozpoznaje **bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na -no, -to, konstrukcje z się**
- rozumie konstrukcje **strony biernej i czynnej czasownika**
- **rozpoznaje imiesłow**y, rozumie zasady ich tworzenia i odmiany, poprawnie stosuje **imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje**; przekształca go na zdanie złożone i odwrotnie
- zna **zasady pisowni partykuły nie** z różnymi częściami mowy
- rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: **zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie)**
- odróżnia **wypowiedzenia wielokrotnie złożone**
- odróżnia **mowę zależną i niezależną**, przekształca mowę zależną na niezależną i odwrotnie
- poprawnie **przytacza cudze wypowiedzi**, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne
- rozumie, na czym polega **grzeczność językowa** i stosuje ją w wypowiedziach
- rozpoznaje **wyraz podstawowy i wyraz pochodny**; rozumie pojęcie **podstawy słowotwórczej**; w wyrazie pochodnym wskazuje **temat słowotwórczy i formant**; określa **rodzaj formantu**, wskazuje **funkcje formantów** w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, rozumie **realne i słowotwórcze znaczenie wyrazu**, rozpoznaje **rodzinę wyrazów**, łączy **wyrazy pokrewne**, wskazuje **rdzeń**
- dostrzega zróżnicowanie słownictwa, zna **typy skrótów i skrótowców** – określa ich funkcje w tekście
- zna zasady tworzenia **wyrazów złożonych**, odróżnia ich **typy**

Tworzenie wypowiedzi ustnych i pisemnych

Uczeń:

- **gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy** potrzebny do tworzenia wypowiedzi; redaguje **plan kompozycyjny własnej wypowiedzi**
- tworzy wypowiedź, stosując odpowiednią dla danej formy gatunkowej kompozycję oraz **zasady spójności językowej między akapitami**; rozumie rolę akapitów jako spójnych całości myślowych w tworzeniu wypowiedzi pisemnych oraz stosuje **rytm akapitowy (przeplatanie akapitów dłuższych i krótszych)**
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: **wywiad, prezentacja, wypowiedź argumentacyjna, rozprawka, różne rodzaje opisów – sztuki, przeżyć, sytuacji (powtórzenie i uzupełnienie), charakterystyka**
- wykorzystuje **znajomość zasad tworzenia tezy i hipotezy oraz argumentów** przy tworzeniu rozprawki oraz innych tekstów argumentacyjnych
- odróżnia **przykład od argumentu**
- przeprowadza **wnioskowanie** jako element wyводу argumentacyjnego
- zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie
- rozpoznaje manipulację językową i przeciwstawia jej zasady etyki wypowiedzi

Samokształcenie

Uczeń:

- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania
- rozwija nawyki **systematycznego uczenia się**
- rozwija umiejętność **krytycznego myślenia i formułowania opinii**
- rzetelnie, z poszanowaniem praw autorskich, **korzysta z informacji**
- **uczestniczy w życiu kulturalnym** w swoim regionie
- zbiera **informacje o historii regionu**
- dokonuje interpretacji głosowej czytanych i wygłaszanych tekstów
- **uczestniczy w projektach edukacyjnych** (np. tworzy różnorodne prezentacje)
- rozwija umiejętności **samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy**
- **przygotowuje prezentację na zadany temat** np. o wybranej lekturze (prowadzenie lekcji)
- wskazuje **źródła wykorzystanych informacji**
- **współpracuje z zespołem projektowym**

- wyszukuje dodatkowe tekstów zgodne z tematyką rozdziału